

కథా కౌముది

ఉమ్మడి

వెల్చేరు చంద్రశేఖర్

“సింహం అన్నయ్య రాలేదా?”

రిక్షా దిగుతూనే ప్రశ్నించా పెద్దత్తని....,

“ఇంకా ఇంట్లో అడుగుపెట్టనే లేదు, అదేం ప్రశ్నోయ్? అయినా ఆయనొస్తే ఇల్లు ఇలా వుంటుందా?” అంది అత్త నవ్వుతూ ముందు కొచ్చి రిక్షాదిగుతున్న రజని చంకలో బాబుని ఎత్తుకుంటూ...

“ఏరా ప్రయాణం సుఖంగా సాగిందా?” అన్నారు నాన్న పడక్కుర్చీలోంచే...

“ఆ” అన్నా... ఎక్కడుందో స్నేహ పరిగెట్టుకుంటూ వచ్చి చేతిలో సూట్ కేసు తీసుకుంది. దాని రెండుజడల్లో ఒక జడ పీకా... అదే దాన్ని పలకరించడం.

“ప్రసాద్ గారు ఎప్పుడూ లేటే” అంటూ ఎదురొచ్చాడు పెద్దన్నయ్య.

“శలవు దొరకడం కష్టం అన్నయ్యా” అన్నా.

“కారణాలు చెప్పకు. ఆలస్యం అయింది అంతే” అని నవ్వుతూ, “ఢిల్లీనుండి రాజ్యం అత్తకూడా వస్తానంది.” అన్నాడు.

“రాజ్యం పిన్ని వస్తోందా?” అంది ఆనందంగా రజని

“ఆ అది కూడా తోడైతే వేరే బోగిమంట అక్కర్లేదు.” అంది పెద్దత్త నవ్వుతూ.

“ఏరా రెండ్రోజులముందొస్తే, ఏం పోయింది?” అంటూ అమ్మెదురొచ్చింది.

“అత్తా ఈ మధ్య ఈయన వంటింట్లోకి కూడా రావడం లేదు.... ఎక్కువ ఆశలు పెట్టుకోకండి.” అంది రజని.

“అమ్మా కాఫీ” అంటూ లోపలికి పోయా.

సాయంకాలం ఇంటిముందు రిక్షాలో చిన్నవదిన, బొండాంగాడు దిగారు.

“అన్నయ్యేడి?” అన్నా...

“ఆయన ఆ సింబల్లో దిగారు అందర్నీ పలకరించి వస్తారు.” మూతి విరిచింది చిన్న వదిన

“అంతేనా ఎవరైనా ప్రత్యేకించి పలకరించడానికి వెళ్ళాడా?”

“అది మీ అన్నాతమ్ముళ్ళకే తెలియాలి” చిన్నోదిన ఎత్తిపొడుస్తూ.

చిన్నోదిన వచ్చిన అరగంటకి ప్రకాశం వచ్చాడు. ప్రకాశం వచ్చిన అరగంటకి సింహం అన్నయ్య వచ్చాడు. అందర్నీ పలకరించి “ఏడీ ఎర్రచిబుకం రాలేదా?” అన్నాడు.

“బెంగపెట్టుకోకు వచ్చాలే” అన్నాడు ప్రకాశం లోపల్నించివస్తూ...ప్రకాశాన్ని సింహంఅన్నయ్య ఎర్రచిబుకం అంటాడు. దానికి కారణంకూడా చెప్తాడు. ఎవరికేనా కోపం వస్తే, బుగ్గలెరబడతాయి, కళ్ళెరబడతాయి వీడికి మాత్రం చిబుకం ఎర్రబడుతుంది... అంటాడు.

“ఏమోలేరా ఎటెమోలోజిక్ గురించి ఎవరు చెప్తారా” అని బెంగ అన్నాడు.

“నీకు ఎటెమోలజీ ఎందుకు, అన్ నాచురల్ ప్లెజరిష్టుని.”

ఇంకా సంభాషణ ముందుకి వెళ్ళును కానీ...

నాన్న “వోరేయ్ వెళ్ళి స్నానం చెయ్... వాదించుకోదానికి మూడ్రోజులుంది వెళ్ళు” అని గడమాయించారు.

సింహం అన్నయ్య టవల్ తీసుకు బాత్రూములోకి పోయాడు.

నేను ప్రకాశంతో “అన్నాచురల్ కాదు అన్ఎధికల్ రా, ప్లెజరులో నేచురల్ అన్నాచురల్ వుండవు.” అన్నా

“చెప్పేవి శ్రీరంగనీతులు దూరేవి...., “

“అందరూ అంతో ఇంతో అంతే,”

ఇద్దరం పెరట్లోకి వెళ్ళి నూతిగట్టు మీద కూర్చున్నాం

“ఏమైనా పెళ్ళి అదీ ఆలోచించావా?”

“లేదు వెళ్ళే అమెరికా వెళ్ళామనుకుంటున్నా... పోస్టుడాక్టరల్ చెయ్యడానికి “

“నీకు పెట్టుబడిదారీ కంట్రీ ఎందుకురా?”

ప్రకాశం మాట్లాడలేదు.

“రాజ్యంఅత్త ఎందుకొస్తోందో ఇన్నాళ్ళతర్వాత?వాళ్ళ అమ్మాయిని నీకిద్దామనుకుంటోందేమో?”

“ఏమో? మీ బామ్మర్ని ఆస్తిలెక్క చెప్పమన్నాడట”

“నాన్న చెప్పేసేడుగా,”

“పిల్లకాకికేం తెలుసు వుండేలు దెబ్బ.”

“వాడు అన్నదాంట్లో కొంత నిజం లేకపోలేదు మా అమ్మ ఈ ఇంటికి చేసిన చాకిరి వెలకట్టమన్నాడా?”

“అత్త చేసిన సేవకి వెలెం కడతావురా?, మీ అత్తగారికి సపోర్టు వెళ్ళకు.... ఆలోచించు.”

“ఏమిటాలోచించేది లేబరు లేబరేకదా అత్త కార్మికస్థాయి నుండి మధ్యతరగతిలో చేరింది. ఆవిడ విలువలు మారిపోలేదు. ఇంకా సేవచేస్తూనే వుంది. కాని కొడుక్కి చదువూ సంస్కృతి పెరిగాయి. స్వార్థం కొంచెం చూపించాడేమో?.”

“కాదు నాన్న పెత్తందారీ విధానం వాడికి నచ్చలేదు. స్వార్థం లేదేమో, నేనిప్పుడెటువేపు నాన్న తరుపు మాట్లాడాలా, బావమరిది తరుపు మాట్లాడాలా?”

“.....”

“అత్తని తీసుకెళ్ళాం అనుకుంటున్నా” అన్నా... చిన్నగా ఈలవేసాడు ప్రకాశం

అప్పటికి సింహం అన్నయ్య లుంగీ పైకికట్టుకునూతిగట్టు కొచ్చాడు.

“ఏరా ఎర్రచుబుకం రష్యాలో చైనాలో పరిస్థితులు బాగున్నాయా?”

“ఏమంటోంది ఇండియా, ఇందిరమ్మ ఎమర్డెన్సీ చూసి చంకలుగుద్దుకుంటునట్టున్నారు..., మీ కమ్మూనిష్టులు.”

“వడ్డించిన విస్తరి మీ జీవితం మర్యాద, మప్పితం,... నడతానాణ్యతల విషయం ...నిశ్చలనిశ్చితాలు మీవి.”

సింహం అన్నయ్య పకపకానవ్వాడు.

“నీకు ఎక్కడ పొడవాలో తెలుసు అంతే...అయినా మీవదినకు లేని బాధ నీకెందుకురా?”

“వదినెకు బాధలేదని ఎందుకనుకున్నావు.”

పెళ్ళైనమొదటి రాత్రే చెప్పాను నా విషయం, రాణికి నాకు సంభందం వుందని ఆమెని వదలేనని.....,

“మరి నన్నెందుకు చేసుకున్నారని అడగలా?” ప్రకాశం ఎత్తిపొడుపు .

“లేదు మరినన్నెందుకు చేసుకున్నారని అడగడం మూర్ఖత్వం... నా స్థాయి ఏమిటి?” అని అడిగింది.

“నీ సమాధానం?”

“ఈ కుటుంబంలో రెండోకోడలవు, నాకు భార్యవు అన్నా మరి రాణో మీ వదిన ప్రశ్న

ప్రేమిక అనను అదో భాద్యత అటాచ్ మెంట్ తప్పదు... ఏమవుతుందో చూద్దాం?”అన్నా.

“అంటే నువ్వో హిడోనిప్పువన్నమాట”

“అంటే?”

“నువ్వు చేసిన పని మంచిదో కాదో నువ్వే నిర్ణయిస్తావు... నైతికత నీవేపే వుందని నీ ఆలోచన మన గాంధీలాగ అయినాఅంతే నాయకత్వం అంట కట్టేసరికి ఆయన చేసింది ప్రతీదీ రైటు అనే అహంకారంతో దాన్నిమనమీద రద్దేసాడు, న్యాయం వేరు గాంధీన్యాయం వేరు అయి కూర్చుంది. ఆయనే కాదు ఇందిరాప్రదర్శిని అంతే ఎమర్జెన్సీ విధించడం వొక రైట్టువన్నె అనుకుంది. ఆవిడ పేరులో గాంధీ కూడా అదే. ఈ సెల్ఫ్ స్టైల్ రైట్టువన్నె మనుషుల్లో నువ్వు వున్నావు, అయితే లెవెల్ తక్కువ! ముందుముందు ఇంకా ఎక్కువ వుంటుంది. ఈ వుమ్మడి జీవితాలని, సమాజపు కట్టుబాటులని ప్రశ్నిస్తుంది. తప్పదు.”

“మంచిదే కదా?”

“మంచిదా? కాదా? అన్నది కాదు ప్రశ్న... వునాదులు కదులుతున్నాయా? లేదా? అన్నదిముఖ్యం”

“ఇవి వునాదులు కావురా ప్రకాశం..... వుమ్మడి కుటుంబం, కులవ్యవస్థ, వుమ్మడి సమాజికన్యాయం, ఒక యాంత్రికవిర్మాటు మాత్రమే యంత్రం చెడవచ్చు, ఎందుకంటే యివన్నీభౌతికఅవసరాలని బట్టి ఏర్పడ్డ భౌతికపరిస్థితులు.....కానీ చైతన్యం వేరు దాని వునాదులు వేరు. మానసిక చైతన్యం, దాని అవసరాలు వేరు. అది అధి భౌతిక శాస్త్రం దేహం, వుద్దేకం, వూహ(మనసు),బుద్ధి(relativity),...ఇంకా ఇలాంటి స్థాయిలు వున్నాయి. అవన్నీ వాటి స్వరూపస్వభావాల్లో తేడా వల్ల వచ్చినవి. వాటిని మనుషులకి ఎలా అన్వయించాలన్న విషయంలో మనకో విషన్ వుంది. అదే...సాంఖ్య.

మొట్టమొదట ఈ మట్టిలో పుట్టి ఈ మట్టిలో కలిసే మనకి ఇక్కడి సంస్కృతి సంస్కారం తప్ప మరొక్కటి అబ్బదు. ఇంకొకటి అబ్బించుకుంటే అది కృతకం ఎన్నాళ్ళో సాగదు.

ఈ కృతకం లిష్టులోకి మతం పేరుతో క్రిష్టియన్లు, సిద్ధాంతం పేరుతో మార్క్సిస్టులు మారుతున్నారు. ఇలా మారుదామని మార్చాలని ఎప్పటినుండో హిందూ సమాజానికి లోపలనుండి, బయటనుండిపీడన జరిగింది. ఏదోకొంచెం పీడించగలిగింది కానీ సమూలంగా మార్పు తేలేక పోయింది.

నూరేళ్ళు బ్రష్ట యోగి మార్క్సు, సుమారు రెండువేల ప్రేమ యోగి జీసస్, సుమారు పదిహేనువందల ఏళ్ళ వయసు కలిగిన నిర్వికార సంస్కారి మహమ్మద్... ఈ హిందూ సమాజానికి కొత్తకాదు, మనకి మతం మత్తుమందు కాదు. మావో దలైలామాతో చెప్పినట్లు విషమూ కాదు. ప్రతీ దానికి పరమార్థం నీచార్థం రెండూ వుంటాయి. కానీ మనిషికి సాధన, అనుభూతి, దర్శనంనుండి పుట్టినవే ఈ మతాలు.

ఇతర మతాలపై ద్వేషం కలిగిన మతం, క్షుద్రమతం..., జీసస్ గొప్పవాడు, కానీ క్రైస్తవం కాదు,మహమ్మద్ గొప్పవాడు, ఇస్లాం కాదు, బుద్ధుడు గొప్పవాడు కావచ్చు బౌద్ధం కాదు. పై వాటిలా హిందూమతం అని నువ్వనుకుంటున్నది, యే వ్యక్తి ద్వారానో రాలేదు. అందుకే దీన్ని సనాతనధర్మం అన్నారు. ఆహారం కల్తీ అయిందని ఆహారం మానెయ్యంకదా! కేష్టు సిష్టం అంటావా , కేష్ట కాకపోతే, క్లాసు వుంది. మన కేష్టలన్నీ స్కిల్డ్ పని వాళ్ళు....సమాజంలో బతకడానికి ఏదో స్కిల్డ్ ప్రాక్టిస్ చేసినవాళ్ళు. “

“రష్యాలోను, చైనాలోను రాలేదా?”

“ఏమిటి వచ్చింది. స్టాలిన్ క్రూరత్వం, మావో ఎక్స్పేన్షన్... తప్ప”

“సమసమాజం ఏర్పడలేదా?”

“అంతలా ఏర్పడితే కాన్స్ట్రేషన్ కేంపు లెందుకు?”

“మార్పు రాలేదా, ఈనాడు అవి బలమైనదేశాలు...”

“అవును బలమైన దేశాలే., అవి ఆ బలాన్ని ఎలా సాధించాయి., హింసతో ఆ హింస ప్రజలు భరించగలిగినాళ్ళు... అవి వుంటాయి..., తర్వాత మూటాముల్లె సర్దుకుంటాయి. హింసతో ఈ దేశాన్ని ఆక్రమించిన మంగోలయన్స్...వ్యాపారం పేరుతో ఈ దేశానికి జ్ఞానం నేర్పదామనుకున్న బ్రిటిష్ ఎవరూ మిగల్గలేదు. వాళ్ళని మనం హింస తో పంపేయలేదు. మనకి రెండో దారివుంది. ఆ దారిలో పోయాం, మృదువుగా మీ అవసరం మాకు లేదని చెప్పగలిగాం ఎందుకంటే ఈ దేశ సంస్కారం గొప్పది గనుక!”

“ఏమిటి గొప్ప, కర్మ సిద్ధాంతమేనా?”

“అదొక్కటేనా వైశేషికం(logic) యోగా, న్యాయ, సాంఖ్య, మనజీవితాలని సమాజాన్ని నిర్మించాయి, ఈ పునాదులు అంత తొందరగా కదలవు. గాంధీ అవలంబించిన న్యాయం గౌతముడి న్యాయ సూత్రాలే, నిరాహారదీక్ష యోగశాస్త్రానికి ప్రాక్టికల్. బౌద్ధికమైన వుప్పుసత్యాగ్రహందానితో ఆయన సాధించిన భౌతికమైన ఆందోళన, సాంఖ్యకి వ్యాఖ్యనం కాదా?..”

“వీటి ఆధారాలతో నిర్మించబడిన వ్యక్తి, సమాజం..., ఇంకో సంస్కారం ఏది అలవర్చు కుందామని ప్రయత్నించినా (conflict) కాంప్లిక్ట్ మిగులుతుంది. అంతే!”

“వొరేయ్ ఎర్రచుబుకం ఎక్కువ చదివి నువ్వు పాడయిపోయావు. కొంచెం ఈ దేశానికి సంబంధించినవి కూడా చదువు ”

“నా సంగతొదిలేయ్ దుర్గ ఎటూ నిర్ణయించుకోలేకపోతున్నాడు. అత్తని తనతో తీసుకెళ్తాం అంటున్నాడు నీ వుద్దేశం చెప్పు. ...” టాపిక్ మారుస్తూ ప్రకాశం.

“అత్తని నువ్వుతీసుకెళ్ళడం ఫేలసీ ... అత్త నాన్నని వదిలి నీతో వస్తుందా అది పాయింటు.”

“ అమ్మో సింహంగారుసింహంగారే ...” అన్నాడు ప్రకాశం నవ్వుతూ.

“వీడికి అత్తమీద అంత అభిమానం ఎందుకొచ్చిందో తెలుసా, వీడిబామ్మర్ది ఆస్తి పంచమని నాన్నని నిలదీసాడు. నాన్న ఆస్తి అంటూ ఇస్తే అత్త వేరే ఇస్తాడు. అందుకు అత్తమీద అభిమానం పెరిగింది వీడికి....”

“మీ ఇద్దరూమాట్లాడు కోండి. నే పోతా” అన్నా చికాకుగా .

“ఇది పచ్చినిజంరా వుడుక్కోకు....,” అన్నాడు సింహం అన్నయ్య. వీడికి ఎవరు పెట్టారో నరసింహం అని వీడు నిజంగా నరుల్లో సింహమే,

అన్నయ్యా అమ్మ భోజనానికి రమ్మంది. స్నేహ పిలుపుకి ముగ్గురం ఇంట్లోకి పోయాం.

భోజనం దగ్గర నాన్న, “రాజ్యం వస్తోంది వెళ్ళి తీసుకురావాలి.”

పెద్దన్నయ్య “నేవెళ్తాలే నాన్న” అన్నాడు.

వెంటనే పెద్దొదన చీకట్లో మీరెందుకు ప్రకాశం వెళ్తాళ్ళెండి. అంది

“పర్వాలేదు వదినా, అన్నయ్య వెళ్తాడే...” అన్నాడు ప్రకాశం. పెద్దన్నయ్య ఏం మాట్లాడా అంటే వెళ్తాడన్నమాట... వదిన ఏం అడ్డుచెప్పలా...

“వొరేయ్ దుర్గా రేపు బేంకుకి వెళ్ళి నయాపైసలు పత్రా బాబుకి భోగీపళ్ళు పోయాలిగా. దొరుకుతున్నాయా రాగిపైసలు వస్తున్నాయా.”

“-----“

“చూడు రాగిపైసలే అందం.”

“వొరేయ్ దుర్గా మార్కెట్లోకి వెళ్ళే రెండు చీరలు పది జాకెట్ గుడ్డలు పత్రా... చీర చిన్నత్తకి” అంది అమ్మ .

చిన్నత్తకి చీర అని చెప్పడంలో ప్రత్యేకం వుంది ఆవిడకి చీర నచ్చకపోతే ఏ బియ్యంబ్యామీదో పెట్టేసి పోతుంది.

“ప్రకాశం, కట్టెలు కొట్టేవాణ్ణి రమ్మన్నా, పెరట్లోదుంగని కొట్టించు. పోలమ్మదగ్గరకి వెళ్ళే.... భోగిపడకలు ఇస్తానంది. స్నేహతో వెళ్ళి తీసుకురా.”

అంటూ అందరికీ అన్నీ పన్ను పురమాయించారు నాన్న. “రాజేష్ రాలేదేం ...?” అని అడిగా అత్తని, రాజేష్ రజని తమ్ముడు ... ఇంజనీరింగ్ చదువుతున్నాడు.

“మూడోజులే శలవులట ... రేపొస్తాడు,” అంది అత్త.

”ఇంతకు ముందు పండగ శలవులు పదిహేనురోజులిచ్చేవాళ్ళు... ఇప్పుడవి క్రిస్మస్ శలవులకింద మార్చేసారు. పండక్కి మూడేరోజులు శలవులిస్తున్నారు.

“ఇంతమందికీ వంటకష్టం వంటావిడని పిలిస్తే,” ప్రకాశం .

“ఎంతమంది వున్నారోయ్ నేను మీ అమ్మ లేమూ.. వండిపడేస్తాం... రాజ్యం రానే వస్తుంది.”

“రాజ్యం నీలాగ అనుకుంటున్నావా, అత్తా ఈ నాలుగురోజులేనా సుఖంగా వుందామని వచ్చా.... అక్కడేవుంటే తక్కువ సేవతో సరిపొయ్యేది....అంటూ వాపోతుంది.”

“నీది మరీ చోద్యంరా ప్రకాశంనేను అదీ ఈ ఇంటిఆడబడుచులం ఆమాత్రం చెయ్యలేమా?”

“చెయ్యగలరు కానీ అత్తా మరి నీకొడుకు నాన్నని నిలదియ్యలేదా సువ్వేదో ఇక్కడ కష్టపడిపోతున్నావని”

“ప్రకాశం నోరుముయ్యి...” అన్నారు నాన్న విసుగ్గా.

“ప్రకాశం అన్నదాంట్లో తప్పేముంది నాన్న ...?” సింహం అన్నయ్య సపోర్టు.

“తప్పుందిరా దాని కొడుకు దాని కష్టం గురించి మాట్లాడితే అది అభిమానంతో ప్రశ్నించినట్టు... నువ్వు మాట్లాడితే అది వెక్కిరింపు ...నువ్వు దాని కొడుకువు కాదు....అదే తేడా”

సింహం అన్నయ్యకి అర్థం అయింది.

భోజనాలయాయి, అందరూ వీధరుగుమీదకి చేరాం.... పెద్దన్నయ్య స్కూటరేసుకు స్టేషన్ కి బయలుదేరాడు. రాజ్యం అత్త వాడికన్న పదేళ్ళు పెద్ద, పెద్దరికం చూపించి వాణ్ని వెనగ్గా తిప్పుకునేది. రాజ్యం పెళ్ళయేవరకూ దాన్ని వదలేదు వీడు.

“వారేయ్ చీకటి.. జాగ్రత్త” అన్నారు నాన్న

సమాధానం చెప్పకుండా వెళ్ళాడు పెద్దన్నయ్య.

ప్రకాశం, సింహం ఎమర్జెన్సీ గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారు నాకు చిరాకేసి ... లోపలికి పోయా.

రాత్రి పన్నెండుకి రాజ్యం అత్త వచ్చింది. అందరి పలకరింపులూ అయాక, “సింహం ఏడీ?” అన్నాడు అన్నయ్య .

“సివంగి దగ్గరికి పోయింటాడు...తెల్లారివస్తాడే పడుకోండి..” అంది రాజ్యం అత్త...

కొందరు మునిముసిగా నవ్వుకున్నారు. కొందరు మూతి ముడుచుకున్నారు. అందరూ వెళ్ళి పడుకున్నారు.

“అమ్మని మనతో తీసుకెళ్తున్నామా ?” రజని.

“ఊ....”

“అమ్మని అడిగారా?”

“లేదు రాజేష్ వచ్చాక మాట్లాడుతా”

“అమ్మ రాదు....”

“ఏం...?”

“వాళ్ళ వదిన్ని వదిలి ఆవిడరాదు అత్తవాళ్ళ అత్తిగని వదల్లు.”

“-----”

“రాజేష్ మావయ్యని ఆస్తి పంచమని అడగడం పొగరంటారా,? ధైర్యం అంటారా?”,

“నువ్వేం అనుకుంటున్నావ్”

“నేనే అనుకుంటున్నానో అన్నది కాదు ... మావయ్య ఏం మనుకుంటున్నారో?”

“నాన్న అవుననికానీ కాదని కానీ అన్నేదేదే?.....,” నా మాటముగియనే లేదు.

వో మూలనుండి రాజ్యం అత్త, “ఇద్దరూ పెరట్లోకి పోయి మాట్లాడుకోండిరా పడుకోనివ్వండి, “అంది. లైటార్పేసి సంతమాత్రాన అందరూ పడుకున్నారనుకోడం పొరపాటు....., అందరం కాకపోయినా కొందరు పడుకున్నట్టు నటించాం.

.....

అటు ఆకాశవాణి భక్తిగీతాలతో తెలివొచ్చింది. బ్రెష్ కి పేష్టు పెట్టుకు పెరట్లోకి వెళ్ళేసరికి, అత్త పెరట్లో మొహం కడుక్కొంటోంది.

“ఏరోయ్ వాళ్ళు చేసావ్” ,అంది.

నవ్వేసి వూరుకున్నా ... ఈలోగా సింహం అన్నయ్య వచ్చాడు పెరట్లోకి

“ఈయన పేరుకి సింహంగాని గ్రామసింహమేరా” అంది అత్త సెటైర్ వేస్తూ.

“అమ్మోరాజధాని వచ్చేసింది” అన్నాడు సింహం అన్నయ్య అప్పుడే బైటకొచ్చిన రజని ఘక్కుమని నవ్వింది.

అది రాజ్యం అత్తకి నచ్చలా “ఏమే బాబుకి మీనాన్నపేరు పెట్టలేదటగా ... పెట్టివుంటే బావుండేది” అంది.

అప్పుడే కాఫీగ్లాసు సింహం అన్నయ్యకి అందించి “దుర్గ ఇష్టంలేదూ అయినా పాతకాలం పేర్లు ఏం బావుంటాయి.” అంది అత్త.

“పాతకాలం పాతపేర్ల వాళ్ళు మనుషులు కాదుగామోసు” అంది రాజ్యం అత్త నన్ను చూస్తూ

“కొత్త పేర్లవాళ్ళని నువ్వు ఎత్తుకోవా?,” సింహం అన్నయ్య దెప్పిపొడుపు.

“వాళ్ళ అమ్మా నాన్నని ఎత్తి మోసింది చాలు.. ఇంక వాళ్ళ పిల్లల్ని కూడా ఎత్తి మోయాలా?”

“ప్రసాద్ ని ఎత్తుకున్నావ్ గాని అత్తా నన్నెత్తుకోలేదు”

“అప్పటికి నీకు నాలుగేళ్ళు దున్నపోతులా వున్నావ్ ఇంకా ఎత్తుకోలేదని కంప్లెంట్ కూడానా?.....

అందరూ నవ్వుతూ చూస్తున్నారు ఇద్దర్నీ.....

అప్పుడు నాన్న పెరట్లోకి వచ్చారు. రాగానే ఇద్దరూ ఏదో వాదించుకుంటున్నారని గ్రహించారు.

“తెల్లారిందీ వాదనలకి ...” అన్నారు.

“వాదనకాదు నాన్న పండక్కి పొట్టేలు పందెం పెట్టించాం, ఒకటి ఢిల్లీనుంచి రప్పించాం... ఇంకోటి విజయవాడనుండి రప్పించాం...”

అన్నా నవ్వుతూ.

“ఏరా ఢిల్లీ నించి రప్పించావా ...వెళ్ళేలోగా పొడిచిపోతా కాచుకో....” అంది రాజ్యంఅత్త నవ్వుతూనే.

“సరిసరి అందరూ చేరేరూ వేన్నీళ్ళు చల్లారిపోతాయి. డేగిశాలోనీళ్ళు తొలుపుకు పోసుకోండి. ...పని కానీయండి....” అంటూ

అమ్మవచ్చి అందర్నీ అదిలించింది. అందరూ బుద్ధిగా విడిపోయాం .

అంతమంది చేరినప్పుడు మేనేజ్ చెయ్యడం కష్టం కానీ ఏ మేనేజ్ మెంటు డిగ్రీలేని అమ్మెంత బాగా ఈవెంట్స్ మేనేజ్ చేస్తుందో.

పొద్దున్నే కాఫీలు... ఎనిమిదిలోగా టిఫిన్లు మళ్ళీ కాఫీలు ... పిల్లలకి పాలు. పన్నెండింటికి ...భోజనాలుతర్వాత కునుకులు.

తర్వాత రోజుకి ఏం కావాలో ... బజారునుండి ఏంతేవాలో అన్ని పనుల పురమాయింపులు.....

నాలుగుగంటలకి ... చిరుతిళ్ళు ..కాఫీలు .. రాత్రికి భోజనాలు ... పడకలు ఏర్పాట్లు ... తర్వాత చిన్న కునుకు మళ్ళీ రోజు

మొదలు.... ఇవన్నీ జరిగిపోవాలి ఏమాత్రం తప్పినా, ఇంట్లోవాళ్ళంతా వున్నారా కట్టకట్టుకు ఎక్కడికేనా పోయారా, అన్న విరుపుమాటలు.

సాయంకాలం అయేసరికి,, ఎవరో పంపారు అంటూ చెరకుగడలు, రేగిపళ్ళు, అరటిపళ్ళుగెల, ఖర్జూరం వచ్చాయి. “అమ్మా

పాలువచ్చాయి నాలుగుశేర్లు సరిపోతాయా?”అన్నయ్య ఎంకైర్...

“చాలవు మరోరెండు పుచ్చుకో ఎన్ని పాలు కాఫీలకే చాలడంలేదు....”

“అదేమిటి అలా అనేసావ్ మేం అంతా కాఫీలు ఎక్కువ తాగేస్తున్నామా?” సింహంఅన్నయ్య అమ్మమీద విసురు...

“తాగడంలా... అయినా అలా అనడం ఏమిటి ఇందులో పైవాళ్ళెవ్వరా ... పొడుచుకురావడానికి ...,” అమ్మ

“అలా అనండి అత్తయ్యా బావగారికి ఎప్పుడూ ఏదో తంపు పెడదామనే ధ్యాస” అంది రజని .

“ఆవిడ రెండో ఆడబడుచు ముందు నేనెందుకూ పనికిరానే రజని “

రాజ్యం అత్తని కెలకబోయాడు అన్నయ్య.

“నీ వలలో పడనుగానీ ...పెద్దోడితో చీరసెలక్షన్ కి పోతున్నా.....” అంటూ పెద్దన్నవెనకాలే వెళ్ళిపోయింది రాజ్యం అత్త.

“స్నేహ, రజనీ రేపు పొద్దున్నవెళ్ళి బాబుకి సాయంకాలం భోగిపళ్ళు పోస్తున్నామని పేరంటానికి పిలవండి.”

“టైము చెప్పదూ?”

“ఆ అయిదుగంటలకని చెప్పండి.” అమ్మ.

“రజనీ రాణిని కూడా పిలవండి.....” సింహం అన్నయ్య.

రజని అన్నయ్యకి సమాధానం చెప్పలేదు. అమ్మవేపు చూసింది. “సరే పిలవాలో వద్దో రేపుచెప్తా....”అంది అమ్మ.

నాన్న సలహా తీసుకు చెప్పింది..... ఎప్పుడూ అందరం కూడలేదు. అప్పుడు ఇంట్లో పేరంటానికి రాణిని పిలిచేవారు. కానీ ఈసారి

రాజ్యం అత్తవుంది. ఏమైనా అనేస్తే లేనిపోని ఇబ్బంది అని అమ్మ ఆలోచన. నాన్నతో చెప్పేస్తే నాన్నకి తెలుసని రాజ్యంఅత్తకి తెలుస్తే ... ఇంకేం మాట్లాడదని అమ్మ వూహ,

సింహం అన్నయ్య మరి మాట్లాడలేదు.

రాణిని పిలవడం పిలవకపోవడం పెద్దసమస్య కాదన్నట్టు తేల్చేసింది అమ్మ. కానీ సమస్యే అని అందరికీ తెలుసు. చిన్నవదిన చిన్నబుచ్చుకుంటుంది. పెద్దవదిన ఏమీ అనదు కానీ నచ్చదు.

ప్రకాశం వూళ్ళోకి పోయాడు. సింహం అన్నయ్య రాణింటికి పోయాడు. అక్కడ వాడికోసం బ్లాక్ నైట్ విస్కీయో బేక్ పైపరు విస్కీనో వుంటుంది. ఏం చెయ్యాలో తోచక స్నేహ ఇంటిముందు రోడ్డుమీద మట్టిపోద్దాం రావే అనిపిలిచా, అది పరిగెట్టుకు వచ్చింది.

రోడ్డుకు పక్కగా మట్టి పరిచాం దానిమీద భోగిమంటకి తయారుచేసాం

అప్పుడొచ్చాడు రాజేష్.

రాజేష్ ని చూసి లోపలికెళ్ళిపోయింది స్నేహ ...

అందరూ వచ్చి పలకరించారు.

“చంటమ్మ ఏదీ?”

“అది వస్తుందని నీకెలా తెలుసు?” అత్త,

“నే వస్తున్నా చాలా రోజులయింది నిన్ను చూసి ఎన్ని పళ్ళున్నా రారా “అని వుత్తరం రాసింది.

“మార్కెట్టుకి కెళ్ళారు.”

“రాజేష్ చదువెలా వుంది?” అంటూ అడిగా .

“వంట చదువు కుదరడం లేదు.”

“వంటేమిటి హాస్టల్లో లేవా?”

“లేదు ఓరూము తీసుకున్నా...”,

“చెప్పలేదే?” రజని ఆశ్చర్యం

“చెప్పడానకేముందక్కా ...”

వీడు రూముతీసుకు వేరేగా వుండడానికి చాలా బలమైన కారణం వుండే వుంటుంది. వీడికి ఈ సలహా ఎవరు చెప్పారు. అన్న ఆలోచనలు పొడిచాయి.

“నాన్నతో చెప్పావా?”

“ఇందులో చెప్పడానికి ఏముంది.”

“నీకు పంపుతున్నడబ్బు సరిపోతుందా?”

“లేదు సరిపోటం లేదు కానీ

రాజేష్ మౌనం చాలా అనుమానాలకి దారి తీస్తోంది. కానీ... ప్రతి విషయంలో నాతో, రజనీతో అంత క్లోజ్ గా వుండే రాజేష్ అంతలా ఎందుకు మారాడు. అత్త సలహా లిస్తుందంటే నమ్మబుద్ధి కావడం లేదు. ఇక మిగిలింది రాజ్యంఅత్త ఇద్దరి మధ్యా వుత్తరాలు నడుస్తున్నాయంటే.... అనుమానమే.

ఈ లోగా రాజ్యంఅత్త, అన్నయ్యా వచ్చారు. ప్రకాశం వచ్చాడు.

“ఏరా బావున్నావా?” అంటూ రాజ్యంఅత్త రాజేష్ ని ప్రత్యేకంగా పలకరించింది. రాత్రి భోజనాలయ్యాయి. భోజనాల దగ్గర రాజ్యంఅత్త, “వదినా గాజులు కొత్తవా మిలమిలామెరిసిపోతున్నాయ్” అంది.

“అవును కొత్తవే” అంది అమ్మ ముఖావంగా .

అమ్మ కొత్తగాజులు చేయించుకుండా నాన్నకి రాబడిబాగానే వుండా మరి మూడునెలల క్రితం డబ్బు సర్దుబాటు చెయ్యమని వుత్తరం రాసారే, సింహానికి, ప్రకాశానికి అలాగే రాసారని తెలుసు.

కానీ మేం మాకు వీలయింది మాత్రం పంపాం....అంతే కాని ఆయనకి అవసరమైంది పంపలేదు. ఇప్పుడీ గాజుల వ్యవహారం చూస్తుంటే డబ్బుకేం ఇబ్బంది వున్నట్టు లేదు.

నేనాలోచిస్తున్నట్టే ప్రకాశంకూడా ఆలోచిస్తున్నాడా? రాజేష్ గాడి ఆలోచన ఏమిటో తనతల్లి పేరవున్న పొలం రాబడి నాన్న వాడేసుకుంటున్నాడన్న వాడి ఆలోచనకి సపోర్టు దొరికినట్టయింది.

అందరి గురించి నేనాలోచించడం చిరాకేసింది. ప్రకాశంతో కలిసి వీధిచివరికి పోయా సిగరెట్టు అయిందనిపించికు, వచ్చేసరికి ఇంట్లో అమ్మ అన్నయ్య మాట్లాడుకుంటున్నారు. అయిన ఖర్చులు అందులో హెచ్చుతగ్గుల గురించి.....

“రాజ్యంఅత్త చీర కొంచెం ఎక్కువఖరీదే...నేనేం అసలేకపోయా ..”

“పోనే నచ్చిందా?” అమ్మ

“ఆ నచ్చదా! నేనెప్పుడో గాని రాసు అంటూ ... క్రేప్ సిల్క్ చీర తీసుకుంది...”

“అదేమిటా అంత ఖర్చే అయినా నిన్ను దానితో పంపడం దాని తీరే అంత” అమ్మ నోటివెంట రాణి మాటలని మనం బేరీజు వేసుకోవచ్చు

కాసేపు చల్లగా వుంటుంది అని పెరట్లోకి పోయా, నూతిగట్టు దగ్గర అత్త, రాజ్యంఅత్త రాజేష్ కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు.

“వదినవి గిల్లుగాజులు.... క్రితంనెల అన్నయ్యకి బాగా జబ్బు చేసింది. పెద్దవాడూ, సింహం పంపింది సరిపోలా అందుకు గాజులు తాకట్టుపెట్టింది. చేతులు బోసిగావుంటే బాగుండవని గిల్లుగాజులు కొని వేసుకుంటోంది.” అంది అత్త.

రాసురాసు ఈ కుటుంబం మారుతోందా, ఏ విధంగా, దేని ఆధారాలు కదులుతున్నాయి. నైతిక, ఆర్థిక..., పునాదుల్లో మార్పు వస్తోంది. నన్ను చూసి టాపిక్ మార్చేసారు.

బోగి

తెల్లవారి మూడు గంటలకి అందరినీ లేపేసింది అమ్మ.

ఇంటికి పక్కగా రోడ్డుమీద కర్రలు పేర్చి పిడకలువేసి, అంతా తయారు చేసేసరికి, ఇంటిల్లిపాదీ లేచారు. నాలుగు గంటలకి చిన్నచిరుచలిలో భోగీమంట అందుకుంది. మంటపెరిగినకొద్దీ దానిసెగ బాగా తగులుతోంది, చిటపట్లు లేస్తున్నాయి.

తెల్లారేసరికి ఇంట్లో అందరి స్నానాలు అయాయి.

నాన్న అందరినీ పిలిచి, కొత్త రూపాయి నోట్లు పదిపదిగా అందరికీ పంచారు. అందరం ఆయనకి నమస్కరించాం, ఆయన ఆశీర్వాదించారు.

“చాలా ఏళ్ళనుండి కట్నం ఏం పెరగటం లేదు ” అన్నాడు సింహం అన్నయ్య హాస్యంగా...

సమాధానం హాస్యంగా రాలేదు. “నా జేబుకి అనారోగ్యం అనే చిల్లుపడింది రా, ఈ సారికి దీనితో సరిపెట్టుకోండి”

పండగ వాతావరణం వచ్చేసింది. రంగు రంగు పట్టు పరికిణీలు అందరి ఇళ్ళ ముందు రెపరెపలాడాయి.

రథంముగ్గు, అష్టదశపద్మం, అరవైనాలుగు చుక్కలు, డెబ్బైఆరు చుక్కలు, అంటూ నిన్నజరిగిన చర్చల్లో సారాంసంగా ఇళ్ళముందు చిత్రచిత్రమైన ముగ్గులు వెలిసాయి.

రాజ్యం అత్త, పెద్ద అన్నయ్య, ప్రకాశం, నేను పేకాటకి కూర్చున్నాం.

పెద్దొదిన, చిన్నొదిన, రజని వంటగదిలో హడావిడిగా వున్నారు.

పేకాట చాలజోరుగా సాగింది. నయాపైసల్లో మొదలై రూపాయి నోట్లు వరకూ వెళ్ళింది.

మధ్యలో సింహం అన్నయ్య వచ్చాడు. తనూ కూర్చున్నాడు.

పిల్లల భోజనాల తర్వాత, అమ్మ బలవంతంచేస్తే.., అందరం పేకాటనుండి లేచాం.

భోజనాలు అవుతున్నాయి.

“అత్తా మావయ్య గూడా వచ్చివుంటే బావుండేది” అన్నా

“వొకటి రెండ్రోజులకి అంతదూరం నుండి రావడం కష్టం, ఎక్కువ రోజులకి శలవు దొరకదు”

భోజనాలు అయాయి. తర్వాత కుసుకులు.

సాయంత్రం నాలుగు గంటలకి బోగీపళ్ళ హడావిడి మొదలయింది.

ఈ రోజు సంక్రాంతి.

నిన్న బోగీపళ్ళకి రాజిని పిలవలేదని సింహం అన్నయ్యకి బోగీనాడు సాయంకాలమే తెలిసింది. ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయాడు. సంక్రాంతినాడు ఇంతవరకు రాలేదు. భోజనాలు కుసుకులు అయింతర్వాత, అత్త కాఫీ లిచ్చింది. అమ్మ స్నేహాని తీసుకు పసుపు కుంకుమ పంచడానికి వెళ్ళింది.

అందరం కూర్చుని కాఫీలు తాగుతున్నాం..,

“స్నేహాని చేసుకోడానికి, ఆయన బదరీ ఇద్దరూ వప్పుకోవడం లేదురా అన్నయ్యా”

అందరికీ రాజ్యం అత్త ఎందుకొచ్చిందో అర్థం అయింది!

“దానికేమే...కాకపోతే నేను నువ్వనుకున్నంత కట్నం ఇచ్చుకోలేను”

“కట్నంకాదు సమస్య...మేనరికం మంచిదికాదని”

“ఇదేమిటి కొత్త తెలుపులు పుట్టుకొస్తున్నాయి”

“మేనరికాలు మంచివి కావని సైంటిఫిక్ గా ప్రూవ్ చేస్తన్నారు, పిల్లలు సరైనవాళ్ళు పుట్టరని” ప్రకాశం తనవంతు లాజిక్ ఇచ్చాడు...

“మరి రజనిని ప్రసాదుకి చేసుకున్నప్పుడు ఈతెలివితేటలు లేవే ఎవరూ ఏమీ మాట్లాడ లేదే. పైగా నువ్వు కాబట్టి మమ్మల్ని నీ నీడలో దాచావు అన్నయ్యా అన్న భావుకత వొకటి.”

నాన్నకి వళ్ళు మండిపోతున్నట్టు వుంది.

“అది నీ ఇష్టం అయి చేసావు నాన్నా”

“మీ సైన్స్ లో ఇష్టాఇష్టాలు కూడా వున్నాయేమిటి?”

“-----”

“అయినా ఇందులో ఇష్టాఇష్టాలు ఎక్కడా, ఈనాడు తప్పయినది, నిన్నా తప్పయివుంటుంది. రేపూ తప్పే కదా “

“అవును అది తప్పే”

“కొన్ని వందల ఏళ్ళ నుండి సాంప్రదాయంగా వస్తున్నది, రాత్రికి రాత్రే తప్పయిపోతుందా?...లేక తప్ప చేసేసారా?”

“అప్పుడు ఈ విషయం తెలీకా”

“ఇప్పుడు కొత్తగా తెలిసింది ఏమిటి? పిల్లల పుట్టుకలో తేడా వుంటుందేనా? మనకి అవసరం అయినప్పుడు ఆధునిక ఆలోచన! లేనప్పుడు సంప్రదాయం, ఈ అవకాశవాదం ఇంతకుముందు మనలో లేదే?”

“-----”

“వంద మేసరికాలో పుట్టిన పిల్లల్ని చూసి చెప్పండి, ఎంతమంది తేడాతో పుట్టారో?”

“-----”

“రక్తం చెడకోదదని అన్నాచెల్లెళ్ళే పెళ్ళి చేసుకుంటారటగా ఈజిప్షియన్లు” అన్నాడు రాజేష్.

వాడిని చూసి నోరెళ్ళ బెట్టారందరూ, సింహం అన్నయ్య వుంటే వేరుగా వుండేది, అయినా రాజేష్ నాన్నకి సపోర్ట్ ఎందుకువెళ్ళాడో అర్థంఅవుతోంది.

“ఈ వెధవ ఆలోచనలు, జానాలు, మీ చదువులవల్లే వస్తున్నయా?” నాన్న చిరాకు

“అవన్నీ కాదులే అన్నయ్యా బదరీ ఇంకా చదువుదామనుకుంటున్నాడు. ఇప్పుడే పెళ్ళి వద్దంటున్నాడు..”

నాన్న స్నేహాని బదరీకి చేద్దామని అనుకుని వుంటాడు, అది రాజ్యం అత్తకి రాసుంటాడు, చిన్నత్తకి తెలుసు నాన్న దగ్గరనుండి కాసులేమీ రాలవని....

ఈ సంభాషణ ముగియకుండానే అమ్మ స్నేహ వచ్చేసారు.

“సింహం వూళ్ళో లేడా?” అమ్మ ప్రశ్న..

“లేదు రాణీ పిల్లలతో అన్నవరం వెళ్ళాడు” ప్రకాశం సమాధానం

“అందుకే ఇల్లు తాళం పెట్టి వుంది” స్నేహ

పసుపు కుంకుమ పంచడానికి రాణి ఇంటికి వెళ్లి వుంటారు. రాణిని నిన్న పేరంటానికి పిలవనందుకు ఇది బేలస్నింగ్ యాక్ట్ అనుకుని వుంటుంది. కానీ సింహం అన్నయ్యకి కోపంవచ్చి వాళ్ళందరితో అన్నవరం వెళ్ళి పోయాడు.

అయినా సింహం అన్నయ్య తనరెండో పెళ్ళాన్నికూడా ఈ వుమ్మడిలో భాగం చేద్దామని, ఆవిడకీ మర్యాదలు జరగాలని అనుకోడం... అదేదో హక్కు మేమంతా కాదన్నట్టు, కోపగించుకోడం నాకర్థం కాలేదు.

“ఇంకా పంపకాలు మిగలి పోయాయి,” అంటూ అమ్మ, స్నేహా వెళ్ళారు. నే పెరట్లోకి పోయా

“మీరూ ఎవరి ఆలోచనలోనేనా పడ్డారా?” అంటూ వచ్చింది రజని.

“నువ్వు అవకాశమిస్తేనా..... ఇంకెవరి గురించేనా ఆలోచించడానికి”

“నేనేం చేసానూ?”

“చిన్నప్పటినుండి బావా..బావా అంటూ వదిలితేనా”

“ముద్దు పెట్టుకున్నప్పుడూ, చాటుగా వడిసి పట్టుకున్నప్పుడూ, మరదలు పనికొచ్చిందే..., ఇప్పుడు ఎందుకో ఈ దెప్పుడు”

“అక్కా తమ్ముళ్ళు ఇద్దరూ గట్టివాళ్ళే...”

“ఏం అన్నాతమ్ముళ్ళు గట్టివాళ్ళు కారా...”

“స్నేహ బాగానే వుంటుంది కదా..... నలుగురన్నదమ్ములం ఏదో సాయం చేద్దుము కదా”

“ఈ మాట పెళ్ళిమాటలప్పుడు ఏ అన్నదమ్ముడూ అనలేదేం”

“ఎందుకు అక్కడ అనాలా?”

“మరి...మావయ్య పెళ్ళి మాటలు మాట్లాడితే, బాధ్యత అంతా ఆయనదే...ఆయన పెద్దగా వెనకవేసింది లేదు కాబట్టి...పెళ్ళి ఆయన తాహతుకి తగినట్టుగానే వుంటుంది..అంటే స్నేహ పెళ్ళి మావయ్య కూతురిగానే జరుగుతుంది, తప్ప నలుగురు సంపాదనకలిగిన అన్నదమ్ములచెల్లెలుగా వుమ్మడి బాధ్యతతో మాత్రం జరగదు”

“ఎందుకలా అనుకుంటున్నావు ”

“మీనలుగురూ ఎప్పుడైనా మావయ్యతో స్నేహ బాధ్యత గురించి ఆలోచించారా? లేదు, ఎందుకు అది మీబాధ్యత అని మీరనుకోలేదు”

“అలా నుకోవాలా”

“అనుకోనక్కర్లేదా?”

“ఏమో?”

“ఏమో కాదు, మీ చదువులకి మీ ఎదుగుదలకి మావయ్య చేస్తున్న ఖర్చు మీ హక్కుగా భవించలేదా?”

“పురుము పురిమి మంగలం మీద పడిందట”

“పురుము ఇంకా పురమలేదు, రేపు పురుముతుంది, మావయ్యమీద పడుతుంది”

నేనేదో అడిగేలోగా, బాబు ఏడుస్తున్నాడంటూ, రజని వెళ్ళిపోయింది.

మేం నలుగురు అన్నదమ్ములం లౌక్యంగా స్నేహ బాధ్యత మాది కాదన్నట్టు ప్రవర్తించామా?...ఎందుకో అవుననే అనిపించింది. నాన్న మాతో ఈ విషయం ప్రస్తావిద్దామని చూసారు. మేమెవరం ఆసక్తి చూపలేదు.

అంతవరకూ వస్తే నాన్న జబ్బుకి చేసినట్టు తోచినసాయం చేసుండేవాళ్ళమే కానీ, నాన్న అవసరానికి కావలసిన సాయం చెయ్యకపోయిందేవాళ్ళం మేమో?.

నాన్నకి స్నేహ పెళ్ళికూడా వొక జబ్బేనా?

రజనికి మేం సరిగ్గా స్పందించలేదు అన్న ఆలోచన ఎలా వచ్చింది. నాన్న జబ్బుకి నాన్న ఆసించిందానికన్న తక్కువ పంపండంవల్లా? లేక ఆడపిల్లగా ఆలోచించిందా?

స్నేహకూడా ఇలాగే ఆలోచిస్తుందా?

మిగతావాళ్ళు కూడా ఇలాగే ఆలోచిస్తున్నారా? ఎవరూ ఎందుకు బయట పడరు. బయటపడి లాభం లేదనా?

నాన్న లౌక్యంగా రాజ్యం అత్తని అడిగాడు. రాజ్యం అత్తకూడా లౌక్యంగా తిరస్కరించింది.

ఈ ఘటనలో నిజం ఎంత? రాజ్యం అత్తకి స్నేహ ఇష్టం లేదా? నాన్న ఆర్థికపరిస్థితి నప్పలేదా? బదరీ నిజంగానే చదువుకి పెళ్ళి పెళ్ళి అడ్డు అనుకున్నాడా? లేక ఇంకేదైనా కారణం వుందా?

అమ్మ స్నేహ రావడంతో అందరూ భోజనాలకి తయారయారు.

మర్నాడు కనుమ

పొద్దున్నే కనుమస్నానాల హడావిడితో మొదలయింది. కనుమనాడు మినుపు తినాలి అంటూ అమ్మ గార్లు పెరుగుగార్లు, చేసింది. భోజనాలవరకూ, ఎవరూ ఆగలేదు, రాజేష్, రజని, స్నేహ, వేడిగా బలేగా వన్నాయి అంటూ, తలోప్లేటు, తెచ్చారు, చిన్నా పెద్దా అనిలేకుండా, అందరూ రెండేసి ప్లేట్లు, తిన్నారు. దాంతో భోజనాలు లేటయ్యాయి.

సరిగ్గా భోజనాల టైముకి సింహంఅన్నయ్య వచ్చాడు.

“ఎక్కడకి పోయావురా రెండురోజులు కనపడ్లదు.” అన్నారు నాన్న....,

అన్నయ్య సమాధానం చెప్ప లేదు. చెప్పడం ఇష్టం లేకో తెలీదు. నేను సర్వ స్వతంత్రుడిని, సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకున్నాడేమో. మేమంతా స్వతంత్రలమా బైటకి అలాగే కనిపిస్తున్నా ఏదో తెలీని బంధం పెనవేసి వుమ్మడిగా వుంచింది, వుమ్మడి అంటేనే తల్లిదండ్రులకి వొక అధారిటీ, పెట్టి పోతలకో డిమాండు, పెళ్ళి పేరంటాలు వో బాధ్యత, అయి కూర్చుంటాయి. ఇందులో పరిధుల్ని గుర్తించడం కష్టం, ఎందుకంటే పరిధులు, చాలా నాజుకుగా వుంటాయి. సింహం అన్నయ్య ఆ నాజుకుని గుర్తించలేదు. అలాగని సర్వ స్వతంత్రుడిని అని ప్రకటించి తెగతెంపులు చేసుకోనూ లేదు, మేనేజ్ చేస్తున్నాడు.

రాణి సంగతి సింహం అన్నయ్య పెళ్ళి తర్వాతే తెలిసింది. వదినే సమాధాన పడినప్పుడు, మేమెవరం ఆ వూసు ఎత్తడానికి, సింహం అన్నయ్య కులంలో అమ్మాయినిని పెళ్ళి చేసుకుని, రాణి సమస్యని పరిష్కరించుకున్నాడు.

మధ్యాహ్నం భోజనాల హడావిడి మొదలైంది... ఆతర్వాత పడకలు...

నాన్న ఏదో గట్టిగా అనడం వినిపించి లేచాను.

పసారాలోకి వెళ్ళేసరికి.....,

నాన్న పడకకూర్చిలో...దూరంగా రాజేష్ నిలబడి వున్నాడు. పెద్దన్నయ్య కృడే కూర్చుని వున్నాడు. రాజేష్ నాన్నతో అమ్మని నాతోతీసుకెళ్ళనన్నాడట....,

“నువ్వు తీసుకెళ్ళతావు సరే అది వస్తుందా?” అని పెద్దత్తని పిల్చాడు.

పెద్దత్త చేతులు తుడుచుకుంటూ వచ్చింది. వెనకే రజని వదినలు, సింహం, ప్రకాశం అందరూ వచ్చారు, అమ్మ తప్ప.....,

“ఏమే వాడు నిన్ను కాకినాడ తీసుకెళ్ళతాడట.., వెళ్తావా?”

“అదే నాతోనూ అన్నాడు అన్నయ్యా” అంది పెద్దత్త.., అంతే గానీ.., తను వెళ్తుందోలేదో చెప్ప లేదు.

“వాడి సంగతి సరే... నీ కిష్టమేనా?”

“ఇందులో ఇష్టా అయిష్టాలు ఏమున్నాయి అన్నయ్యా. వాడికి అవసరంగా వుందేమో అనిపించింది.”

“అంటే వెళ్ళవన్న మాట..”

అత్త మౌనం..,

“అక్కడ వుండటానికి మరికొంప.., సామాన్లు అవీ కావాలిగా ”

“మా అత్తారింటివి, ఆ కొట్టుగదిలో పడి వున్నాయుగా మార్చేస్తే మాకుసరిపడా సామానులు వచ్చేస్తాయి”

“ఆలోచించే పెట్టు కున్నావన్న మాట.., వేరెళ్ళతానంటావు”

పెద్దత్త లౌక్యం అంతవరకే, నాన్న చెప్పినట్టు ఈ ఆలోచన ఎప్పటినుండో జరుగుతోంది. తెలియని వెర్రి వాళ్ళం అల్లా నేను రజని, నాఆలోచనో నే వుండగానే, రాజ్యంఅత్త పెద్దత్తకి మద్దతుగా “ఇందులో వేరెళ్ళడంకలిసుండడం ఏమిటి అన్నయ్యా ఏదో అవసరానికి వెళ్తానంటోంది అవసరం అవగానే తిరిగి వచ్చేస్తుంది”

“వాడికి తల్లి అవసరం వాడి పెళ్ళి అయేవరకు వుంటుంది”

“-----”

“మరి నీ భూమి మీద వచ్చే ఫలసాయం మీఇద్దరికీ సరిపోతుందా”

ఎవరూ మాట్లడలేదు, నాన్న అసహనం అందరికీ అర్థం అయింది. నాన్నని శాంత పరుద్దామనుకున్నాడో ఏమో రాజేష్ “మావయ్యానువ్వువప్పు కుంటే స్నేహని పెళ్ళి చేసుకుంటాను ”

అక్కడి వాతావరణంలో అగ్ని పర్వతం బద్దలైంది.

లావా ఎటు మళ్ళుతుందో..... ఈ మాట చెవిని పడగానే అమ్మ లోపలినుండి వచ్చింది.

నేను రజని వేపు చూసాను. రజని ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు.

అందరికన్నా ముందు తేరుకున్నది నాన్న.

“అది నీకన్నా రెండేళ్ళు పెద్దది తెలుసా?”

“అయితేయేం “

“వరహీనం కాదా?”

“అంటే?.....”

“అవును నిజమే వయసు తక్కువైనంత మాత్రాన చేసుకోకూడదా?”ప్రకాశం

“చేసుకోవచ్చు ఎందుకు చేసుకోకూడదుతెలిసిన వాళ్ళుఅనగలిగిన వాళ్ళు మొహం మీద వుమ్మేస్తారు” ...నాన్న

“ఎవరి సంగతో మాకెందుకు? మీ ఇష్టాఇష్టాలు చెప్పండి”

“మా ఇష్టా ఇష్టాలు మాత్రం నీకెందుకు?”...నాన్న

రాజేష్ నుండి మాట పలుకూ లేదు.

సింహం అన్నయ్య అప్పటి వరకూ మౌనంగా వున్నా రాజేష్ బాసటగా వస్తూ “ఈ లేనిపోని ఎథిక్స్ మనం కల్పించుకున్నవే.....”

“వీటిని ఎథిక్స్ అంటారా మరి సంస్కృతి అని దేన్ని అంటారో?”

“ఇది సంస్కృతా?”

“మరి పచ్చిమాంసం తినక పోడం, వండుకు తినడం అన్న రెండింటిలో సంస్కారం లేదా? జంతు స్వభావం నుండి బయటపడడం కాదా? ఇదీ అంతే జంతువులకి జత కట్టడానికి, ఆహారానికి అనుభూతి సరిపోతుంది.

మనకి విచక్షణ వుంటుంది అది మన సంస్కారం బట్టి వుంటుంది. ఈజిప్ట్ లో అన్నాచెల్లెళ్ళు పెల్లిచేసుకున్నారని, ఇడిపస్ కాంప్లెక్స్ గ్రీకులలో వుందని, ఎలెక్ట్రా కాంప్లెక్స్ ఆంగ్లో సాక్సన్ లో వుందని, అనే ఎంగిలి సంస్కారం ఎంతవరకూ సమంజసం. ఈ సమాజం ఎన్ని సంస్కరణలకు లోనై, ఈ దశకి చేరుకుంది. దీని వెనకాల యెంత ఆలోచన వుంది. ఈ విషయాన్ని సగం మెదడుతో అలోచించి ఇదింతే అదంటే అంటే, సరిపోతుందా? అందుకే ప్రపంచం వొక సహజ జీవనానికి అలవాటు పడ్డట్టుగా, నీలేనిపోని సూత్రాలకి లొంగదు. ప్రపంచంలో కుడిచేతి వాటం వాళ్ళే ఎక్కువ, వాళ్ళకోసమే ప్రపంచం ఎడమచేతి వాళ్ళు తక్కువ వాళ్ళ ఆలోచనలు తక్కువే.

నేను స్నేహ పెళ్లి రాజేష్ తో చేస్తే, ఏదో చేతకాక వదిలించుకోడానికి చేశానంటారు. అదే ఏ వయసు యే ఎక్కువ వయసు ఉన్నవాడితో చేసినా అలాగే అంటారు. ఈడూ జోడూ చూసి చెయ్యాలంటే, నా ఆర్థికస్థామత సరిపోదు. ఈ కుటుంబ వ్యవస్థ, ఈ సాంఘిక కట్టుబాట్లు యెంత వత్తిడి నిస్తున్నాయో! అంత రక్షణ కూడా నిస్తున్నాయి.”

“ఏమిటి రక్షణ వొత్తిడే కనిపిస్తోంది”

“నామీద వొత్తిడి కనిపిస్తోంది కానీ స్నేహకి అది రక్షణ కాదా? ఆమెకి న్యాయం చేద్దామన్న వత్తిడి”

“జంతు ప్రవర్తననుంచి ఎదగడం వొక నియమనిష్ట పాటించడం సంస్కారం అయితే, మేనరికాలు చేసుకొని హిందుస్తానీ వాళ్ళు , మనకన్నా సంస్కారం వున్నా వాళ్ళు కదా” అంది రాజ్యం అత్త.

“ మన జీవితం మనం జీవించడానికి కూడా ఏదోలేని దాన్ని ఊహించుకు భయపడడం సంఘం నియమం అనే గిరి గీసి గిరికున్న పరిధుల్ని చూసి భయపడడం నాకయితే అర్థంలేదనిపిస్తోంది.” అన్నాడు సింహం

“ఏమిటిరా అర్థం లేనిది, నువ్వు ఈదేశంలో పుట్టావు, ఈ ఊరిలో పుట్టావ్, ఈ ఇంట్లో పుట్టావ్, ఈ సంస్కృతిలో పుట్టి పెరిగావ్..... వీటికి వేటికీ పనికిరానంత తెలివితేటలు కుదుర్చుకు అది వ్యక్తి స్వేచ్ఛ అంటున్నావు. అలా కాకుండా ఈ కట్టు బాట్లకి, కట్టు బద్ద వాళ్ళని చేతకాని వాళ్ళు, అనుకుంటున్నావు. అంటే తేడా.....!”

ఎవరూ మాట్లాడ లేదు. ఆయన ఎవరి గురించి అలా అంటున్నారో అర్థం అయిపోయింది.

ప్రకాశంకి అర్థం అయిపోయింది. “ మధ్యలో నా విషయం ఎందుకు?” అన్నాడు చిరాగ్గా

నాన్న అంతకంటే చిరాగ్గా “ మరేవరి గురించి మాట్లాడాలి. నీకేన్నో సంబంధాలోస్తున్నాయి. నువ్వు తలొంచితే స్నేహ పెళ్లి సజావుగా జరిగిపోతుంది. రాజేష్ కి స్నేహ పెళ్లి విషయం ఎత్తే ధైర్యం వుండకపోను. నాకీ మనస్తాపం వుండకపోను. అలా కాదే అందరూ జ్ఞానులే, స్వజనులకి ఒక కుటుంబానికి పనికి రాని జ్ఞానం...”

“ అందుకే ఆడపిల్ల పట్ల కూడా మార్పు రావాలి “

“ఆడపిల్లలో ఎన్ని మార్పు లొచ్చినా....ఆడది అన్న దృష్టిలో మార్పు రాదురా! మగాడికే కాదు ఆడదానికి కూడా.....”

ఈ మాట ప్రకాశాన్ని, సింహాన్ని, రాజ్యాన్ని ఉలిక్కి పడేట్టు చేసాయి.

“ అంటే మిగతావన్నీ నేలవిడిచి చేసే సాములు చూడ్డానికి బావుంటాయి. ఈ సమాజంలో అన్ని రకాల ఆలోచనలు వుంటాయి. అన్ని రకాల మనుషులూ వుంటారు. కానీ సామాన్యంగా కుటుంబం మౌలికంగా వుండే సమాజం మనది. ఇక్కడ కుటుంబం, మనం అన్నింటికీ మించి,.....వ్యక్తి స్వేచ్ఛ లేదా అంటే వుంది. కానీ దాన్ని నేను ప్రశ్నించనంత వరకూ, నీ స్వేచ్ఛని సమాజం వోప్పుకుంటుంది. అలా వొప్పుకోవాలనే నువ్వు నా అనుమతి అడిగావు. ఎందుకు? నీలో దాగి వున్న సంస్కారం వల్ల ఆ సంస్కారం ఈ నేల ఈ జీవితం నీకు నేర్పింది. నీకు దీని పుట్టు పూర్వోత్తరాలు తెలియవు అక్కరలేదు కూడా, అదే ఈనేల సంస్కార స్వభావం. ఇంక వ్యక్తి స్వేచ్ఛ లేదా అంటే వుంది.....ఇచ్చ వేరు.... స్వేచ్ఛ వేరు. ఇచ్చ విస్మయలత్వం కింద మారకుండా, ఈ కుటుంబం కట్టుబాటు కాపాడుతుంది.

సింహం చేసింది అసాంఘికమా? తప్పా? వొప్పా? అన్న ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు కుటుంబం అతన్ని ఎంతవరకూ స్వీకరించింది, అన్న దాని మీద ఆధారపడి వుంటుంది. కుటుంబం అనే వోకట్టుబాటుకు నేను బానిసని అని మీవుద్దేశం. మీస్వేచ్ఛకి నేను అడ్డురాకోడదు. రాను కూడా కానీ మీ విశ్మంఖలతకు అడ్డు వస్తాను. తప్పదు. విశ్మంఖలత స్వేచ్ఛ కాదు.....అదే స్వేచ్ఛ అని వాదిస్తేచేసేదేమీ లేదు ఘర్షణ తప్ప!.....

పెద్ద పండగ వెళ్లి పోయింది.

[Click here to share your comments on this story](#)